



Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.118/2025/6/I.

A felperes: Felperes1

(cím1)

A felperes képviselője: Strausz Ügyvédi Iroda

(Cím18/6.;

ügyintéző: dr. Strausz Éva ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím2)

Az alperes képviselője: Borsfai Ügyvédi Iroda

(cím16,

ügyintéző: dr. Borsfai Balázs ügyvéd)

A per tárgya: kötbér megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék

20.G.40.073/2023/76. számú végzéssel kijavított 73. sz ítélet

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes 77. szám

í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 14.992.674,- (tizennégymillió-kilencszázkilencvenkettőezer-hatszázhetvennégy) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az 1996. július 1. napjától 35 évre kötött koncessziós szerződés alapján az felperesi jogelőd (a továbbiakban: felperes jogelődje), mint távhőszolgáltató és távhőtermelő látta el Helység1 városát távhővel. Ehhez Helység1on négy felhasználási helyen (felhasználóihely1 felhasználóihely2 felhasználóihely3 felhasználóihely4) használt fel földgázt, aminek beszerzésére minden évben - a gázévhez igazodva – földgázkereskedelmi szerződést kötött. A felperesi jogelőd és a cégcsoporthoz tartozó többi cég 2014. óta állt kapcsolatban az Gmbh1val (a továbbiakban: földgázkereskedő), a földgázt minden évben tőle vásárolták, a szerződéses konstrukció soha nem változott.

[2] A felperes jogelődje hőtermelés és elektromos energia termelése érdekében Helység1on 3 telephelyen gázmotorokat is működtetett, eleinte azok tulajdonosaként, majd 2020-tól a gázmotorokat egy másik jogi személybe apportálta, és azokat üzemeltetési szerződés keretében működtette.

[3] A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) a 2021. tavaszán közzétett hirdetményében tájékoztatta az iparági szereplőket, hogy a 2021. október 1. napján kezdődő gázévben az ártámogatás meghatározása során egy fix árat fog figyelembe venni. A felperes jogelődje a tájékoztatást ismeretében is kedvezőbbnek vélte, ha az egész gázévre nem a tájékoztatóban megjelölt fix ár figyelembevételével köt szerződést, hanem a korábbi partnerével, a korábbi konstrukciónak megfelelően, az aktuális piaci árakra szerződik.

[4] Ilyen előzmények után a felperes jogelődje mint fogyasztó/vevő és az Gmbh1, mint földgázkereskedő/eladó (a továbbiakban: földgázkereskedő) 2021. június 30. napján földgázértékesítési szerződést (a továbbiakban: földgázértékesítési szerződés) kötöttek. Eszerint a szerződéssel érintett időszak: 2021. október 1. 6:00 – 2022. október 1. 6:00, a szerződött mennyiség 95866 kWh azzal, hogy annak havi bontását és a szerződött teljesítmény értékeit az 1. sz. melléklet tartalmazza. A vevőt kötbérfizetési kötelezettség terhelte arra az esetre, ha a fogyasztása nem éri el a negyedéves időszakra szerződött mennyiségek összegének 85 %-át, vagy meghaladja a szerződött mennyiség 120 %-át. Alulvételezés esetén a fizetendő kötbér a tényleges összeadott gázfogyasztások és a szerződések szerinti szerződött gázmennyiségek összegének 85 %-a közötti különbözet

alapján kerül meghatározásra, annak összege az előzőek szerint számított mennyiségi különbözet szerződéses ellenértékének 85%-a.

[5] A földgázértékesítési szerződés 6. pontja szerint a földgáz átadás-átvétele a Magyarország államhatárán levő belépési pontok egyikén történik, az átvett földgáz tulajdonjoga a teljesítés helyén száll át felperes jogelődére. A felperes jogelődje a leszállítandó földgáz értékének 5 %-kal növelt értékének megfelelő pénzügyi biztosítékot vállalt nyújtani az eladó bankja felé, a gázhónap első napját megelőző 2 munkanappal. Megfelelő pénzügyi biztosíték hiányában az eladó a gázszállítási kötelezettség alól mentesült, míg a vevőt továbbra is terhelte az átvételi kötelezettség. A fizetendő gázdíjat a szállítási hónapot megelőző hónap utolsó munkanapján érvényes aktuális gázpiaci ár (Argus European Natural Gas – Daily Natural Gas Market Prices) alapján határozták meg.

[6] A felperes jogelődje, mint rendszerhasználó és az Zrt1, mint elosztói engedélyes (a továbbiakban: elosztói engedélyes) 2021. augusztus 13. napján rendszerhasználati szerződést kötöttek.

[7] A felperes jogelődje mint fogyasztó és a Kft1 mint teljesítési segéd (a továbbiakban: közreműködő) között 2021. szeptember 30. napján közreműködői szolgáltatási szerződés (a továbbiakban: közreműködői szerződés) jött létre, melyben a közreműködő vállalta, hogy a földgázértékesítési szerződéssel megvásárolt földgázt a Magyarország államhatárán levő belépési pontok egyikén átveszi és a Helység1on található felhasználási helyekre leszállítja. A közreműködői szerződés 13. pontja rögzítette, hogy a közreműködői szerződés csak akkor lép hatályba, ha a kapacitásdíjak fedezeteként közokirati formában ingatlan jelzálogjog kerül alapításra.

[8] A jelzálogjog alapítására közokirati formában nem került sor.

[9] Az éves ártámogatási rendelet megjelenésekor az alperes (helyesen: a felperes) jogelődje felismerte, hogy képtelen lesz Helység1on a távhőszolgáltatást biztosítani, mert a részére megállapított ártámogatás a működési költség hiányát 2,5-2,6 milliárd Ft-tal alulmúlta, amit elsősorban az általa választott szerződéses konstrukció okozott, mivel a világpiaci árak és az ártámogatás során figyelembe vett „fix” ár közötti különbség jelentős mértékűre duzzadt.

[10] A felperes jogelődje 2021. október 1. napján Helység1 Város polgármesterének írt levélben kérte az ellátásért felelős önkormányzatot a tevékenységét biztosító finanszírozásra, illetve kormányzati intervenció, segítség kérésére, mert ennek hiányában a távhőtermelői és távhőszolgáltatói tevékenységet kénytelen lesz befejezni.

[11] A felperes jogelődje 2021. október 7. napján a MEKH-től kérte, hogy 2021. október 15. napi időponttal a Helység1 városi távhőszolgáltatás üzemeltetésére új távhőszolgáltatási engedélyest, valamint az üzemeltetett távhőtermelő berendezések üzemeltetésére új távhőtermelői engedélyest jelöljön ki.

[12] A 2021. október 13. napján a MEKH-nél tartott, a felperes jogelődje, az alperes és Helység1 Megyei Jogú Város Jegyzője közötti egyeztetésen a felperes jogelődje közölte, hogy 2021. október 15. napjával Helység1 város távhőszolgáltatását át kívánja adni, a közte és a város között 1996-ban kötött koncessziós szerződés teljesítése ellehetetlenült, mert a hatályos ártámogatással kiegészült árbevétel a szolgáltatás költségeinek finanszírozásához nem elégséges. Az alperes eredménytelenül kért kisebb haladékat az átadás-átvételtől, a határidő megváltoztatására nem volt lehetőség. Az egyeztetésről készült emlékeztetőben – már megkötött földgáz értékesítési szerződés említése nélkül - külön rögzítették, hogy az alperesnek az átvétel időpontjától kell biztosítania a szolgáltatás nyújtásához szükséges földgáz mennyiségét.

[13] 2021. október 14. napján a felperes jogelődje és az alperes képviselői helyszíni bejárást tartottak.

[14] A MEKH a 2021. október 14. napján meghozott H 2592/2021. számú határozatával a felperes jogelődje részére kiadott távhőtermelői működési engedélyt 2021. október 15. reggel 6 óra 00 perctől visszavonta. Kötelezte a felperes jogelődjét az alperessel való teljeskörű és jóhiszemű együttműködésre, annak érdekében, hogy a távhőtermelési tevékenység átadásának folyamata a lehető leggyorsabban és zökkenőmentesen megvalósuljon.

[15] A MEKH a 2021. október 14. napján meghozott H 2593/2021. számú határozatával az alperest mint kijelölt engedélyest a négy Helység1i felhasználási helyen a távhőtermelési tevékenység folytatására kijelölte.

[16] Az alperes és az Zrt3. között a 2021/2022. gázévre földgázértékesítési szerződés állt fent, amelynek alapján az alperes a megvásárolt földgáz segítségével biztosította Helység2 város távhőellátását. A Helység1ra való engedélyeskénti kijelölése miatt az alperes az Zrt3-vel tárgyalni kezdett Helység1 ellátásához földgáz biztosításáról, ennek eredményeként 2021. október 14. napján megállapodás jött létre közöttük szóban. A megállapodást csak 2021. október 26. napján foglalták írásba, azt az Zrt3. képviselője 2021. november 9. napján írta alá, elektronikusan.

[17] A közreműködő képviselője 2021. október 14. napján e-mail üzenetben tájékoztatta a felperes jogelődjének képviselőjét, az elosztói engedélyes képviselőjét, valamint az alperes képviselőjét, hogy 2021. október 15. napjától a közreműködő nem köt le belföldi szállítási exit kapacitást a felperes jogelődje részére.

[18] Az Zrt3. munkatársai közötti e-mail üzenetben 2021. október 14. napján személyl arról tájékoztatta a munkatársait, hogy az elosztói engedélyes tájékoztatása szerint október 15. napjától az Zrt3. jogosult a négy Helység1i felhasználási hely (POD) vonatkozásában elosztói exit kapacitást használni, az alperes új POD-jait 2021. október 15. napjától beemelik a 2021/2022. gázév vonatkozásában az alperes és az Zrt3. között létrejött szerződésbe.

[19] A szolgáltatás 2021. október 15. reggel 6 órai tényleges átvételét követően a felhasznált földgázzal kapcsolatos fogyasztási adatokat az alperes az Zrt3-nek küldte meg és a gázdíjat is neki fizette meg.

[20] A közreműködői szerződést a közreműködő 2021. október 18. napján felmondta.

[21] A felperes jogelődje a korábban általa működtetett gázmotorokat 2021. október 15. után is működtette, ennek érdekében 2021. október 27. napján háromoldalú megállapodás jött létre a felperes jogelődje, az alperes és a Zrt4 között. A gázmotorok működtetése során a felperes jogelődje az alperes által beszerzett, az Zrt3-től származó földgázt használta fel. A gázmotorokat 2021. november 12-én állították le, amikor az alperes a gázmotorok földgáz ellátását felfüggesztette, mert a felhasznált földgáz árát a felperes jogelődje nem fizette meg.

[22] A földgázkereskedő a 2022. június 16. napján kelt leveleivel a földgázértékesítési szerződés 4. pontjára hivatkozással kötbérkövetelést jelentett be a felperes jogelődének, a 2021. október 15-2021. december 31. közötti időszak vonatkozásában 765.513.950,- Ft, a 2022. január 1.-2022. március 31. közötti időszak vonatkozásában 1.893.624.299,- Ft, míg a 2022. április 1.-2022. június 30. közötti időszak vonatkozásában 511.374.354,- Ft összegben.

[23] A felperes jogelődje a 2022. július 7. napján kelt, kárbejelentés és fizetési felszólítás tárgyú levelében tájékoztatta az alperest, hogy azzal, hogy az alperes jogszabályi kötelezettsége ellenére nem lépett be a földgázértékesítési szerződésbe, a felperes jogelődének kötbérfizetési kötelezettségét idézte elő a földgázkereskedő felé, azaz kárt okozott, ezért felszólította 2.091.050.959,- Ft kár megfizetésére.

[24] A földgázkereskedő törvényes képviselője 2022. július 11. napján írásban akként nyilatkozott, hogy a földgázkereskedő a felperes jogelődjével szemben a földgázértékesítési szerződés alapján kötbér fizetési kötelezettséget nem tart nyilván.

[25] A felperes jogelődje az alperessel szembeni kártérítési követelését 2022. július 11. napján a Zrt2-re engedményezte, aki azt a 2023. január 31. napján kelt engedményezési szerződéssel tovább engedményezte a felperesre.

[26] A felperes jogelődje 2022. szeptember 5. napi kezdő időponttal felszámolás alá került, a felszámolási eljárásban a földgázkereskedő hitelezői igényt nem jelentett be, a felperes jogelődjének felszámolási vagyonában a földgázkereskedővel szembeni követelés nem került számbavételre. A felszámolás során a felperes jogelődje részéről a földgázkereskedő részére kifizetés nem történt.

[27] A földgázkereskedő 2023. szeptember 28. napján a felperes felé akként nyilatkozott, hogy 2021. október 1. napján a felperes jogelőd részéről 152.008,6,- Euro összegű óvadékot tartott nyilván, figyelemmel a földgázértékesítési szerződés 8.3. pontjára.

[28] A földgázkereskedő 2024. március 4. napján 2.091.050.959,- Ft összegű alulfogyasztási kötbért terhelt ki az alperesre arra hivatkozással, hogy az alperes Helység1on a távhőszolgáltatási tevékenység ellátásához földgázt vételezett, így belépett a földgázértékesítési szerződésbe a felperes jogelődjének helyére, de 2021. október 15. és 2022. február 24. között a fogyasztás nem érte el a szerződéses mennyiség 85 %-át..

[29] A felperes és a földgázkereskedő által közösen aláírt, 2024. március 19. napján kelt, „Értesítés engedményezésről” megnevezésű irat szerint a földgázkereskedő a felperesre engedményezte az alperessel szemben a földgázértékesítési szerződés alapján fennálló 2.091.050.959,- Ft tőke és járulékai kötbér követelését.

[30] A felperes az elsődleges keresetében 2.091.050.959,- Ft, valamint annak a 2022. július 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:155. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte az alperest kötelezni kártérítés jogcímén.

[31] Állította, hogy a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (Get.) rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Get.Vhr.) 75. § (3) és (6) bekezdését megsértette az alperes azzal, hogy a földgázértékesítési szerződésbe történő belépés helyett, más forrásból szerezte be a távhőszolgáltatáshoz szükséges földgázt és 2021. október 15. napjára visszamenő hatállyal gázkereskedő váltást hajtott végre. Az alperes ezen jogellenes magatartásának eredményeként a földgázértékesítési szerződésben meghatározott földgázmennyiség átvételére nem került sor, ezért – az alulvételezésre tekintettel - a felperes jogelődének kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett, amelynek 2022. július 11. napján eleget tett, így ezen a napon károsodást szenvedett. A felperes szerint a földgázértékesítési szerződésről, annak tartalmáról, az alperesnek külön tájékoztatás nélkül is tudnia kellett, mivel a felperes jogelődje – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a földgázértékesítési szerződést a MEKH adattárába feltöltötte.

[32] A felperes nem vitatta, hogy a közreműködői szerződés 13. pontjában írt jelzálogjog alapítására közokirati formában nem került sor, azonban állította, hogy ez a közreműködőnek felróható okból hiúsult meg. A közreműködői szerződés 2021. október 18. napi megszűnéséig azt mindkét szerződő fél érvényes és hatályos szerződésnek tekintette.

[33] A kereset összecszerűsége kapcsán előadta, hogy nem a földgázértékesítési szerződés teljes időszakára került kiterhelése és megfizetésre a kötbér, figyelemmel arra, hogy az orosz-ukrán háború kitörése az energiapiaci árak tekintetében vis maior helyzetet eredményezett.

[34] A felperes a másodlagos keresetében 2.091.050.959,- Ft kötbér, valamint annak a 2022. július 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[35] Előadta, hogy az alperes 2021. október 15. napjától az Zrt3-vel kötött földgázértékesítési szerződés aláírásáig a földgázértékesítési szerződés alapján vételezett földgázt, amivel a Get. 70/B. § és a Get.Vhr. 75. § (1) és (6) bekezdései alapján a jogelődje és

a földgázkereskedő közötti szerződésbe belépett, majd a szerződést megszegve váltott földgázkereskedőt. A földgázértékesítési szerződés szerinti földgázt így nem használta fel, ezért alulfogyasztási kötbér megfizetésére köteles. A kötbér összegét a földgázkereskedő a felperes jogelődével kötött megállapodásnak megfelelő összegben kívánta érvényesíteni, majd a földgázkereskedő ezt a követelését a felperesre engedményezte.

[36] Állította, hogy a földgázkereskedő nem értesült arról, hogy az alperes az ő földgázát használta fel, ezért nem érvényesített gázdíj iránti igényt, illetve nem érvényesített korábban az alperessel szemben kötbérigényt. A felperes feltételezte, hogy az alperes által ebben az időszakban vételezett földgáz a kiegyenlítő gáz terhére lett elszámolva, ettől függetlenül azonban az adott felhasználási helyen csak a földgázkereskedő földgáza volt felhasználható.

[37] A felperes minkét kereseti kérelme körében hivatkozott az adatsere modellre a földgázkereskedelmi hálózat kapcsán, a 715/2009. EK rendeletre, az EU Bizottság 2015/459. és 2015/703. rendeleteire, valamint a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73/EK irányelvre, amelyek – álláspontja szerint – egyértelműen kizárják, hogy az adatsere modell alkalmazása nélkül történjen földgázkereskedő váltás. Amennyiben az alperes ezen modell alkalmazása nélkül váltott kereskedőt, akkor nyilvánvalóan jogellenesen járt el.

[38] Az alperes a keresetek elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[39] Elsődlegesen vitatta, hogy a Get.Vhr. 75. § alapján köteles lett volna a földgázértékesítési szerződésbe belépni. Állította, hogy a távhőszolgáltatás ellátására képtelen felperesi jogelőd bejelentését követően a MEKH által kijelölt körben a kijelölés szerinti időponttól kezdődően a jogszabályoknak és szakmai szabályoknak megfelelően látta el feladatát. Mivel nem kapott olyan tájékoztatást, amely szerint más úton rendelkezésre állna a földgáz, neki magának kellett gondoskodnia a távhőszolgáltatás biztosításához szükséges földgáz beszerzéséről és az ellátás folyamatosságáról. Mindezt néhány nap lefolyása alatt kellett megtennie, folyamatosan egyeztetve az érintett felekkel, többek között a felperes jogelődje ügyvezetőjével, tanúlnal is.

[40] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felperes jogelődje nem tájékoztatta a földgázértékesítési szerződés megkötésének és hatályban létének tényéről, annak ellenére, hogy már 2021. október 13. napján közösen vettek részt személyes egyeztetésen és a felperes jogelődének a törvényes képviselője a 2021. október 15. és 2022. július 15. közötti időszakban az alperes Helységli üzemegységének a vezetője volt. Hangsúlyozta, hogy a felperes jogelődének legalább a kárenyhítési kötelezettség körében kötelezettsége lett volna a szükséges tájékoztatást megadnia.

[41] Kiemelte, hogy a felperes jogelődje a 2021. október 14. napján kelt kérelmében kifejezetten hozzájárult a fogyasztási helyek átadásához, amit nem tehetett volna meg, ha a földgázértékesítési szerződés alapján az átvételi kötelezettsége fennáll. A 2021. október 13. napján tartott személyes egyeztetésen és a 2023. október 14. napján tartott helyszíni bejáráson sem – majd az alatt a kilenc hónap alatt sem, míg a volt törvényes képviselője az alperes

Helységli üzemegységének a vezetője volt - tájékoztatta a felperes jogelődje a földgázértékesítési szerződés hatályban létének tényéről. A felperesi jogelőd ez idő alatt sem hívta fel az alperes figyelmét a földgázértékesítési szerződésre, illetve az abból fakadó kötelezettségre.

[42] A földgázértékesítési szerződés ismeretének hiányában az alperes jogszerűen járt el, amikor maga gondoskodott a távhőszolgáltatás biztosításához szükséges földgáz beszerzéséről. Hangsúlyozta, hogy a felperes jogelődje is az alperes által beszerzett földgázt használta a gázmotorok működtetése során. Életszerűtlen lett volna, ha a felperes jogelődje - tudva a földgázértékesítési szerződésből eredő vételezési kötelezettségéről - más forrásból származó földgázt használt volna.

[43] Harmadlagosan állította, hogy a földgázértékesítési szerződés a közreműködői szerződés 13. pontjában írt feltétel hiányában nem lépett hatályba. A közreműködői szerződés hatályosságának, így a közreműködőnek a hiányában pedig nem teljesültek a Get. és a Get. vhr. által meghatározott feltételek, nem volt biztosított, hogy a földgáz a felhasználási helyig eljut.

[44] Negyedlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes által megjelölt földgázértékesítési szerződés nem is tekinthető földgázértékesítési szerződésnek, mert nem rendelkezett azon formai és tartalmi kellékekkel, amelyekkel a jogszabályoknak, valamint az iparági szokásoknak megfelelően rendelkeznie kellene. Ezt azzal indokolta, hogy a felperes által hivatkozott földgázértékesítési szerződés nem kötődik a felhasználási helyet ellátó kapacitásokhoz, valamint a teljesítés helyét sem határozta meg pontosan, hiszen a szerződés 6. pontja szerint a földgáz átadás-átvétele a Magyarország államhatárán levő belépési pontok egyikén történik. A földgázt nemcsak át kell venni, hanem tovább is kell szállítani azonos időben, a határmenti kapacitást tehát ki kell egészíteni szállítóvezetéki kapacitással esetleg gáztárolói kapacitással és elosztói (végponti) kapacitásokkal is, amely hasonlóképpen aukciós rendszerben köthetők le. A perbeli szerződéses konstrukció esetén minden olyan feladatot a vevő vállalt magára, ami máshol a földgázkereskedők szoktak ellátni. A szerződés ilyen feltételekkel gazdaságilag irracionális volt, mivel a konstrukció miatt önmagában további teljesítési segédek bevonása volt szükséges, valamint a földgázt nem a MEKH hirdetményben rögzítettek szerint vételezte felperesi jogelőd, hanem a mindenkori tőzsdei árra szerződött, ami azt eredményezte, hogy a felperes gazdálkodása ellehetetlenült. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperesi jogelőd és a földgázértékesítési szerződés földgázkereskedőjének többségi tulajdonosa azonos, amely cégcsoport-szerű összefonódás egyébként a felperesi jogutódlási láncolat valamennyi tagjára fennáll. Ez az összefonódás is eredményezhette azt, hogy nem piaci alapokon történt a földgázértékesítési szerződés megkötése és a kockázatok sem megfelelően lettek felosztva a szereplők között.

[45] Ötödlegesen vitatta, hogy a felperes jogelődje a kötbérfizetési kötelezettségének ténylegesen eleget tett, aminek hiányában a kár bekövetkezte sem állapítható meg. A földgázértékesítő képviselőjének 2022. július 11. napján kelt írásos nyilatkozatából egyáltalán nem állapítható meg, hogy kötbér fizetésére sor került.

[46] Hatodlagosan vitatta a felperes által megjelölt alperesi magatartás és a hivatkozott kár közötti okozati összefüggés fennálltát. Álláspontja szerint, ha keletkezett is

kár, az kizárólag a felperes és a felperesi jogelődök magatartására vezethető vissza, mivel ők kötötték a földgázértékesítési szerződést, ők nem tudták teljesíteni vállalt kötelezettségüket.

[47] Hetedlegesen arra hivatkozott, hogy az okozati összefüggés azért sem megállapítható, mert a Ptk. 6:521. § szerinti feltétel bekövetkezett, a kárt nem látta és nem is láthatta előre, hiszen a hatósági kötelezésből eredő feladatellátása megkezdésekor nem láthatta előre, hogy a felperes jogelődének kötbérfizetési kötelezettsége keletkezhet egy olyan szerződésből, amelynek létéről nem is tudott.

[48] Nyolcadlagosan arra hivatkozott, hogy a magatartása nem volt felróható, az adott helyzetben általában elvárható módon járt el, így a Ptk. 6:159. §-ára figyelemmel – ha okozott is kárt – mentesül a kártérítési felelősség alól. Nem volt tőle elvárható, hogy egy olyan szerződésbe lépjen be, amely szerződést nem ő kötött, amely szerződés kirívóan előnytelen feltételeket tartalmazott és amelynek teljesítése gazdaságilag lehetetlen.

[49] Az alperes vitatta a kereseti kérelem összecszerűségét is. Kiemelte, hogy azt sem igazolta a felperes, hogy a földgázkereskedő milyen összegben tartotta fent kötbérvételezését, valamint nem bizonyította a kötbér alapjául szolgáló gázmennyiség sem. Hangsúlyozta, hogy az alulvételezés nem csak a távhőszolgáltatással, hanem a gázmotorok működtetésével kapcsolatban is felmerült.

[50] Az alperes vitatta a felperes által megjelölt kamatkövetelést is, mert a felek közötti szerződés hiányában a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése nem kerülhet alkalmazásra.

[51] A fentieken túlmenően a másodlagos kereset elutasítását azért is kérte, mert állította, hogy meg nem engedett keresethalmazatot terjesztett elő a felperes, a kereseti kérelmek egymással ellentmondásban állnak, nem azonos felek közötti és nem azonos jogviszonyból erednek.

[52] Az alperes tagadta, hogy a földgázkereskedőtől földgázt vételezett, vitatta, hogy a földgázértékesítési szerződésbe belépett, ennek megfelelően állította, hogy a földgázértékesítési szerződésből rá jogok és kötelezettségek nem hárulhatnak.

[53] Előadta, hogy 2021. október 14. napján tájékoztatta az alperes jogelődjét, hogy a szolgáltatás átvételétől a saját földgázkereskedőjétől szerzi be a földgázt. Nem vitatta, hogy írásos szerződés csak később jött létre, de kiemelte, hogy a saját földgázkereskedőjével, az Zrt3-vel 2021. október 14. napján szóban megállapodott, amely megállapodást a földgázelosztó Zrt1. is elfogadott.

[54] A földgázkereskedő 2023. március 18. napján egyértelműen arra hivatkozott, hogy a földgázértékesítési szerződésbe az alperes nem lépett be, az alperessel szemben soha nem érvényesített gázdíj iránti igényt, így nem magyarázható, hogy a földgázkereskedő évek elteltével az eddigi álláspontjától gyökeresen eltérve azt állítja, hogy az alperes vételezett földgázt és a szerződésbe belépett. Álláspontja szerint a felperes és a földgázkereskedő eljárása rosszhiszemű, a felperes a jogi álláspontját azért változtatta meg, mert az elsődleges keresete tarthatatlanná vált.

[55] Az alperes a Ptk. 6:208. § (1) bekezdésére hivatkozással vitatta, hogy a földgázértékesítési szerződésbe ráutaló magatartással beléphetett volna. Ha vételezett volna földgázt 2021. október 15. reggel 6 órát követően a földgázkereskedőtől, akkor is a felek megállapodására lett volna szükség ahhoz, hogy a szerződésbe lépjen. Rámutatott, hogy az elsődleges kereseti kérelem szerint a földgázkereskedő felé a felperes jogelődje már megfizette a kötbért, így a földgázkereskedő az alperessel szembeni kötbérigény érvényesítésére nem lehet jogosult.

[56] Vitatta a másodlagos kereseti kérelem összecszerűségét is. Kiemelte, hogy a felperes még csak tényállítást sem tett abban a körben, hogy az alperes milyen mennyiségű földgázt használt fel, ennek hiányában pedig nem határozható meg a lekötött, de fel nem használt kapacitások szerinti kötbér összege.

[57] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett kijavított ítéletében a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 29.985.348,- Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

[58] Az elsődleges kereset elutasítását azzal indokolta, hogy a felperes nem tudta igazolni, hogy az általa károsultként megjelölt felperesi jogelődnél kár következett be. A lefolytatott bizonyítás eredményei alapján a felperes alaptalanul állította, hogy a felperes jogelődje az engedélyesváltást megelőzően felhívta az alperes figyelmét a Getv. vhr. 75. § (3) bekezdésére és figyelmeztette, hogy – álláspontja szerint – a meglévő földgázértékesítési szerződésbe köteles lépni. Az alperes részére a földgázértékesítési szerződés csak az alperes Helységi szolgáltatásának megkezdését követően vált megismerhetővé, így a felperes jogelődjének magatartása kizárta, hogy az alperes a földgázértékesítési szerződés alapján szerezze be a távhőszolgáltatáshoz szükséges földgázt.

[59] A másodlagos kereset kapcsán kifejtette, hogy mindkét keresetet azonos alperessel szemben terjesztették elő, azok a törvényszék hatáskörébe és illetékességébe tartoznak és mindkettő a földgázértékesítési szerződésből ered, ezért az alperes alaki védekezését alaptalannak találta és a másodlagos keresetet is érdemben vizsgálta.

[60] Kifejtette, hogy tanú1, tanú4, tanú7 tanúvallomásai, Személy1 28/A/9. alatt csatolt e-mail üzenetei, a felperesi jogelőd földgázkereskedőjének törvényes képviselője által a felperes részére megküldött – a felperes által 10. szám alatt F/19 számon csatolt –, 2023. szeptember 28. napján kelt levele alapján csak az a következtetés volt levonható, hogy az alperes 2021. október 15. napján reggel 6 órától az Zrt3., mint az Zrt1. részéről jogosultnak tekintett kereskedő által szolgáltatott földgázt használta fel. Ezért érdemben nem vizsgálta a felperes azon jogi okfejtését, amely szerint az alperes a vételezéssel a földgázértékesítési szerződésbe belépett. Földgáz felhasználás hiányában az alperes nem válhatott szerződéses félle, rá a földgázértékesítési szerződésből kötelezettségek nem hárulhattak, így kötbér fizetési kötelezettség sem terhelhette.

[61] Az elsőfokú bíróság szerint a másodlagos kereset logikailag is önellentmondó, mert a felperes azt állította, hogy 2021. október 15. és 2021. október 26. napja között az

alperes a földgázértékesítési szerződés alapján a földgázkereskedőtől földgázt vételezett, ugyanakkor az alulfogyasztás mértékének meghatározása során kizárólag a 2021. október 15. reggel 6 óráig felmerült fogyasztást vette figyelembe, amivel lényegében azt állította, hogy ezen időpontot követően fogyasztás nem történt.

[62] A felperesnek az adatcsere modell alkalmazásával kapcsolatosan kifejtett jogi álláspontját azért nem vizsgálta, mert az elsődleges kereset körében kár hiányában az alperes magatartásának jogellenességét nem kellett vizsgálni, míg a másodlagos kereset esetében a kereskedőváltás jogszerűsége nem változtat azon a tényen, hogy az alperes a földgázkereskedőtől földgázt nem vételezett, így a földgázértékesítési szerződésbe nem léphetett be.

[63] Az alperest megillető perköltség összegét a felszámítás és a 32/2023. (VIII. 22.) IM rendelet (rÜkr.) 3. § (2) bekezdése c) alapján 23.610.510,- Ft + ÁFA összegben állapította meg.

[64] A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen annak a Pp. 369. § (1) bekezdése és a Pp. 369. § (3) bekezdés alapján való megváltoztatását kérte, oly módon, hogy az ítéltábla a másodlagos keresetének adjon helyt. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan az alperes javára megállapított elsőfokú ügyvédi munkadíj mérséklését, továbbá az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[65] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet téves és következetlen, több vonatkozásában a lefolytatott bizonyítási eljárás adatainak ellentmondó, így megalapozatlan.

[66] Az elsőfokú ítélet [17]-[22] bekezdéseiben írtakkal szemben - tanúl és tanú9 tanúvallomásai alapján - az állapítható meg, hogy az alperesnek 2021. október 15. napján nem állt rendelkezésére elfogyasztható földgáz más forrásból, csak a felperesi jogelőddel megkötött földgázkereskedelmi szerződés alapján, mert az alperes szerződése a saját földgázkereskedőjével az Zrt3-vel csak 2021. október 26. napján jött létre. Sérelmezte, hogy noha bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozással kérte az alperes kötelezését arra, hogy a saját forrását biztosító szerződést tegye az eljárás részévé, ezt az alperes nem csatolta, de az elsőfokú bíróság ennek nem vonta le a következményét.

[67] A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. tv. (Tsz) 20. §-ra hivatkozással kifejtette, hogy az adott fogyasztási helyen meglévő, az ingatlan tulajdonosát (vagy jogcímes használóját) megillető kapacitás lekötési jog alapján leköthető és már lekötött kapacitás a földgázkereskedelmi engedélyes vagyoni értékű joga. Ahhoz, hogy egy távhőtermelői működési engedélyes funkcionáljon, szükségképpen rendelkeznie kell kapacitáslekötési joggal, ez alapján már lekötött kapacitással és ehhez egy földgázkereskedelmi engedéllyel, aki ennek teljesítésére a forrást igazolja.

[68] A perbeli fogyasztási helyeken az alperes kijelölése előtt a felperesi jogelőd távhőtermelői működési engedélyes volt jelen mint érvényes távhőtermelői engedéllyel rendelkező fogyasztó és volt egy, a tevékenységét kiszolgáló földgázkereskedelmi

engedélyes, aki a részére átadott földgázkapacitás erejéig maga is lekötötte a szolgáltatni vállalt földgázmennyiséget.

[69] Állította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette sürgősségűnek a másodlagos kereset vonatkozásában a szabályos kereskedőváltás vizsgálatát azon az alapon, hogy - szerinte - az alperes nem vételezett földgázt.

[70] A felperes szerint egyértelmű, hogy az alperes vételezett gázt akkor, mikor neki még saját szerződése nem volt, hiszen működött, szolgáltatott. Ezt pedig kizárólag az tette lehetővé, hogy a felperesi földgázkereskedő kötött le kapacitást arra, hogy ezeken a fogyasztási helyeken lehessen földgázt vételezni. Figyelemmel pedig arra, hogy egyidejűleg egyetlen földgázkereskedő szolgáltathat egy fogyasztási helyen, az alperes működése alapján nem kérdés, hogy az a felperesi jogelőd által szolgáltatott gáz terhére történt meg. Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben valójában csak az a következtetés vonható le a peradatokból, hogy vételezett gázt az alperes és az is, hogy üzleti döntés volt részéről, hogy a saját gázkereskedőjét vonta be az eljárásba és nem lépett be a már fennálló szerződésbe, melyre a Get. Vhr. 75. § (6) bekezdése alapján köteles lett volna.

[71] Hangsúlyozta, hogy a lekötött kapacitás és a kapacitáslekötési jog nem azonos fogalmak, ez utóbbit a Get. 70/B. § rögzíti. Az alperes 13. iratához A/4. alatt csatolt levél azt jelenti, hogy 2021. október 14. napjának gáznapját követően az felperesei jogelőd javára a lekötött kapacitás terhére már nem adott le nominálást a közreműködői szerződés alapján a Kft1

[72] A Get.Vhr. 75. § (4) bekezdés értelmében a felhasználási hely tulajdonosa a felhasználási helyre vonatkozó kapacitáslekötési jogát a felhasználási hely bérlőjének vagy egyéb jogcímen használójának átadhatja és ennek tényéről, mértékéről írásban nyilatkozatot tesz a földgázkereskedőnek és a nyilvántartást vezető rendszerüzemeltetőnek. Írásbeli nyilatkozat hiányában a felhasználási hely új használójának ellátására földgáz-kereskedelmi szerződés nem köthető, a kapacitáslekötés jogával csak a felhasználási hely tulajdonosa rendelkezhet.

[73] A Get.Vhr. 75. § (6) bekezdése szerint ha a kapacitáslekötési jog a felhasználási hely tulajdonosához az (5) bekezdésnek megfelelően visszakerül, és e kapacitások szerződéssel is lekötöttek, a felhasználási hely tulajdonosa köteles a rendszerhasználati vagy földgázkereskedelmi szerződésekben a korábbi jogosult helyébe lépni.

[74] A perbeli esetben ez azt jelentette, hogy az engedély visszavonásával a felperesi jogelőd fogyasztási helyre vonatkozó jogcíme megszűnt, és a kijelölő döntés alapján az alperes az önkormányzati tulajdonú eszközök üzemeltetésére bérlet jogcímen került felhatalmazásra, tehát a belépési kötelezettség őt terhelte, mint a tulajdonos nevében eljáró felet.

[75] A felperesi jogelőd a rendszerhasználati és földgázkereskedői szerződéseket megkötötte, a közreműködő pedig a szerződésben foglaltak szerint az egyes gáznapokra vonatkozóan a lekötött kapacitás terhére a napi nominálást 2021. október 14. napjáig

szabályosan elvégezte. Azzal, hogy felperesi jogelőd mint távhőtermelői engedélyes kiesett a rendszerből, nem „rántotta magával” a vele szerződésben álló földgázkereskedőt, hanem a kieső távhőtermelői engedélyesi pozícióba egy másik engedélyes lépett. A távhőtermelői engedélyes engedélyének visszavonása nem érintette a földgázkereskedelmi engedélyest és különösen nem annak engedélyét, hiszen neki semmilyen mulasztása, jogsértése nem volt. Ahhoz, hogy a rendszerből a már meglévő, adott fogyasztási helyre érvényes szerződéssel és lekötött kapacitással rendelkező földgázkereskedő kikerüljön, ahhoz egy jogszabályoknak megfelelő földgázkereskedő váltásra lett volna szükség. Az elsőfokú ítélet azonban ezt nem vizsgálta, ezért megalapozatlan.

[76] Az alperes bizonyítottnak megismerte a felperesi jogelőd földgázkereskedelmi szerződését, ismerte a lekötött kapacitásokat és az új, az Zrt3-val kötött szerződéséig ténylegesen ezen szerződés alapján biztosított kapacitások terhére vételezett a földgázrendszerből, de már a saját maga javára. Az Európai Unió rendeleti és irányelvi szabályozásán alapuló Adatcsere modell megkerülésével végrehajtott földgázkereskedő-váltás miatt az alperes jogellenesen járt el. Sem az EU jogszabályok, sem az azok alapján kialakított hazai szabályozás és a Magyar Földgázrendszer Üzemi és Kereskedelmi Szabályzata, de még az Adatcsere Szabályzat sem tartalmaz olyan kivételt, ami eltérést engedne egy esetleges távhőtermelői kijelölés kapcsán. A Get. 77/A. § szerint a földgázelosztó köteles a rendszerhez hozzáférést biztosítani az új engedélyes számára, ez azonban nem új földgáz-kereskedelmi szerződés kötésére biztosít lehetőséget a kijelölt engedélyes számára.

[77] A felperes kérte, hogy a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság utólagos bizonyítási indítványként vegye figyelembe a tanú9 által a tanúvallomásaiban hivatkozott, és utóbb az elsőfokú bíróságnak megküldött iratokat, így a felperesi jogelőd és a földgázkereskedő közötti megállapodást, a 2021/2022. gázév kapcsán keletkezett kötbér nyilvántartást, valamint az alperesnek az Zrt3-val kötött szerződését, mert azok rendelkezésre állásáról, megismerhetőségéről az elsőfokú eljárás berekesztését követően szerzett tudomást, így azokat önhibáján kívül nem használhatta fel bizonyítékként az elsőfokú eljárásban.

[78] A harmadlagos fellebbezését a BH1999.239. és BH1996.321. alatt közzétett eseti döntések nyomán arra alapította, hogy még a kiemelkedően nagy pertárgyértékű ügyekben is tartózkodni kell a közfelfogás számára elfogadhatatlanul hatalmas összegű ügyvédi munkadíjak megítélésétől. A bíróságoknak a mérlegelés, a peres feleknek és jogi képviselőiknek pedig a perköltségigény előterjesztése során jogszabályi felső korlát hiányában is kellő önmérsékletet kell tanúsítaniuk. Az elsőfokú bíróság által okszerűtlenül mérlegelt alperesi perköltség nem állt arányban az ismétléseket tartalmazó néhány beadvány benyújtását és a nem túl számos tárgyaláson való részvételt magában foglaló ügyvédi tevékenységgel, így az a perköltségnek büntető jellegűt adott.

[79] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[80] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet [17]-[22] pontjaiban írtaktól részben eltérően közte és a földgázkereskedője között 2021. október 1. napjától teljes ellátás alapú földgáz kereskedelmi szerződés volt hatályban a teljes gázévre vonatkozóan széles mennyiségi rugalmassági sávval, amit a kijelölés követelményeinek megfelelően módosítottak, annak

rendelkezéseit a 2021. október 15. napi gáznap kezdetétől alkalmazták. A saját gázkereskedője eljárta a rendszerüzemeltetőnél, az Zrt1. a kiadási pontokon a kapacitások hozzáférhetőségét a gázkereskedő számára biztosította, aki 2021. október 15. napján reggel 6 órától kezdődően az alperes számára mind a földgázt, mind a kapacitáshasználatot biztosította.

[81] Az alperes ezzel a jogszabályi feltételeket is teljesítette, a rendszerhasználati szerződés tekintetében a korábbi jogosult helyébe lépett a saját gázkereskedőjén keresztül. A felperes által hivatkozott Get.Vhr 75. § (6) bekezdés azért utal vagylagosan a földgázkereskedelmi szerződésre is, hogy a felhasználási hely akkor se maradjon ellátatlanul, ha esetleg a földgázkereskedelmi szerződés foglalná közvetlenül magában a felhasználói kapacitások rendelkezési jogát is. A perbeli esetben azonban nem ez állt fenn, a felperes bemutatta, hogy a földgázkereskedelmi szerződést maga felperesi jogelőd választotta szét a rendszerhasználati (elosztói kapacitás) szerződésétől.

[82] Fenntartotta, hogy a felek közötti 2021. októberi tárgyalások, levélváltások és a felek intézkedései egyértelműen azt igazolják, hogy az alperes az elejétől fogva saját földgázkereskedőjén keresztül kívánt vételezni és ténylegesen vételezett is. Ennek ellenkezőjére még csak hivatkozás sem történt a felperesi tanúk részéről sem, sőt, mindegyikük azt erősítette meg, hogy alperes vonatkozásában semmilyen információ sem merült fel a felperesi jogelőd gázkereskedőjétől való gázvételezésre.

[83] Vitatta, hogy a lekötött kapacitás a földgázkereskedelmi engedélyes vagyoni értékű joga lenne, mert előlött csak a kapacitás lekötési jog tulajdonosa, jelen esetben Helységli Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelkezhetett. A felperesi jogelőd távhőtermelői működési engedélyét a MEKH visszavonta, ezzel a kapacitásjogát elveszítette, az visszaszállt Helységli Megyei Jogú Város Önkormányzatára, majd MEKH általi végső menedékes kijelölésével az alperesre.

[84] A fellebbezésben írtakkal szemben a Get. 77/A. § azt mondja ki, hogy a felhasználó (aki jelen esetben a vásárolt kapacitások tekintetében alanyi jogon az önkormányzat, és nem a felperesi jogelőd) illetve az új engedélyes, függetlenül a korábban megkötött kapacitási szerződésektől, ne legyen elválasztható a tevékenysége végzéséhez alapvető földgázkapacitásaitól. Az ellátási kapacitásokra előre megkötött szerződés nem jelenti azt, hogy az a tényleges felhasználóval szemben bármilyen elsőbbséget jelentene arra az időszakra, amikor a kapacitás lekötője már nem felel meg a Get. szerinti kapacitás hozzáférési feltételeknek, például azért, mert nem gázkereskedő, a távhőengedélyét pedig időközben visszavonták.

[85] Hangsúlyozta, hogy amennyiben az alperes bármely okból földgázt is vételezett volna a felperesi oldaltól, abból még nem következik, hogy az alperes a felperesi jogelőd helyébe lépett volna be a földgázkereskedelmi szerződésbe. Ráutaló magatartással bizonyosan nem tudott belépni egy, más felek által kötött szerződésbe, így az abból folyó kötelezettségek pl. kötbér alanyává sem válhatott.

[86] Megismételte, hogy a felperes nem vezette le és igazolta követelése összecszerűségét, másfelől pedig kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget.

[87] Állította, hogy a felperes az utólagos bizonyítás feltételeit nem igazolta, ezért az utólagos bizonyítási kérelme teljesítésének nincs helye. tanú9 a saját előadása szerint is a felperesi cégcsoport jelen perben résztvevő valamennyi tagjának a múltban vagy jelenben, közvetve vagy közvetetten vezetője vagy tulajdonosa, így nyilatkozata legfeljebb a fél nyilatkozataként vehető figyelembe.

[88] A harmadlagos fellebbezés kapcsán előadta, hogy a perköltség-felszámítását az elsőfokú eljárás során a felperes nem vitatta, de az nem is eltűzött, hiszen a pertárgy értékéhez igazítottan határozta meg. Kiemelte még, hogy maga felperes is a pertárgyértékéhez mérten kérte az elsőfokú perköltség megállapítását pernyertessége esetére.

[89] Az elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatására, másodlagosan hatályon kívül helyezésére, harmadlagosan a perköltség mérséklésére irányuló fellebbezését az ítéltábla nem találta alaposnak.

[90] A másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 370. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta, így az nem terjedt ki az elsőfokú ítéletnek az elsődleges keresetet elutasító rendelkezésére.

[91] A felperes nem jelölt meg a másodlagos fellebbezése alapjaként olyan konkrét jogszabálysértést, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adott volna, illet az ítéltábla sem észlelt.

[92] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és – túlnyomó többségében - annak indokaival is egyetértett az ítéltábla, a fellebbezés kapcsán a következőket emeli ki.

[93] Előrebocsátja az ítéltábla, hogy a fellebbezés érvelésével szemben a perben nem volt törvényes lehetőség a felperes által indítványozott, a Pp. 373. § (2) és (3) bekezdés szerinti utólagos bizonyításra. A tanú a Pp. 296. § (1) és (2) bekezdése értelmében arra kötelezhető, hogy a birtokában lévő feljegyzést, okiratot, a bizonyításnál felhasználható egyéb tárgyait, illetve azoknak a peres ügyre vonatkozó részét a bíróság felhívására megtekintés végett bemutassa vagy csatolja. Arra azonban nincs a tanúnak lehetősége, hogy az elsőfokú eljárás berekesztését követően okirati bizonyítékokat csatoljon. Okirati bizonyítékokat csak a fél - és nem a tanú - csatolhat és hivatkozhat meg, jellemzően a perfelvételi szakban, vagy ha az utólagos bizonyítás feltételei fennállnak, akkor az érdemi szakban, de mindenképpen csak az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig, vagy – ha erre a Pp. 373. § lehetőséget nyújt - a másodfokú eljárásban.

[94] A Pp. 373. § (3) bekezdése szerint az új bizonyítási indítvány vagy bizonyítási eszköz előterjesztésének feltétele az új tény. A fellebbezésben e körben tett felperesi előadás azonban új, az elsőfokú bíróság által nem vizsgált tény nem tartalmazott. Nem tekinthető önhiba hiányának, hogy a felperes bár tisztában volt azzal, hogy az GmbH1 részéről idősebb tanú9 járt el, aki 2021. októberéig a felperes vezető tisztségviselője is volt, ennek ellenére

nem indítványozta a Pp. 296. § alapján, hogy a bíróság a tanút okirat-felmutatási kötelezettséggel idézze meg, továbbá ilyen indítványt a 2025. április 30. napi tárgyaláson sem tett.

[95] Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban helyesen rögzítette, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazat még az eltérő tényállítások ellenére is előterjeszthető volt.

[96] A pernek a másodlagos kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezést támadó fellebbezés kapcsán az a központi kérdése, hogy a Get. rendelkezéseinek végrehajtásáról Get.Vhr., illetőleg magának a Get-nek a rendelkezései alapján mennyiben helytálló az a felperesi előadás, hogy a 2021. október 15. napján bekövetkezett szolgáltatóváltásra figyelemmel a Get.Vhr. 75. § (6) bekezdése alapján az alperesnek belépési kötelezettsége volt a felperesi jogelőd és az Gmbh1. gázkereskedő közötti szerződésbe. Ennek kapcsán pedig tisztázandó volt, hogy ez a szerződés hatályba lépett-e, illetőleg, hogy a belépési kötelezettség azt jelenti-e, hogy a szerződésből származó jogok és kötelezettségek vonatkozásában jogutódlás jön létre a belépő, illetőleg jogelődje között, a belépőt terheli-e a szerződés szerinti kötbérfizetési kötelezettség. Vizsgálni kellett azt is ezzel összefüggésben, hogy volt-e valójában lekötött kapacitás, az alperes szükségszerűen csak a felperesi szerződés terhére tudott-e a kereseti kérelem alapjául szolgáló szolgáltatási helyeken gázt vételezni.

[97] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben írtakkal szemben a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen mérlegelve, okszerűen állapította meg, hogy az alperes a négy Helység1 felhasználási helyen 2021. október 15. napjától nem a felperes jogelődje és a földgázkereskedő által kötött szerződés terhére vételezett gázt. Ennek kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy a perben nem annak volt ügyszó, hogy az alperes bizonyítsa, a gázt milyen szerződés, megállapodás alapján vételezte, hanem annak, hogy az általa előadottak mennyiben helytállóak, bizonyítottak abban a vonatkozásban, hogy a vételezés nem a felperesi jogelőd szerződése terhére történt.

[98] A felek között abban nem volt vita, hogy az alperes és saját kereskedője között 2021. október 26. napján jött létre írásbeli szerződés, ebből azonban nem az következik automatikusan, hogy írásbeli szerződés hiányában az alperes csak a felperes jogelődjének szerződése terhére vételezhetett gázt. Ebből fakadóan nem képezték a per tárgyát az alperes és a saját kereskedője közötti, az írásbeli szerződés megkötését megelőző megállapodások létrejöttének körülményei, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet [17] bekezdéséből a szóbeli megállapodás időpontjára vonatkozó megállapítást mellőzi.

[99] A felperes 2023. december 15. napján a 16. számú beadványa utolsó oldalán kérte az elsőfokú bíróságot, hogy a bizonyítási szükséghelyzet Pp. 265. § (2) bek. a) és b) pontjai alapján kötelezze az alperest a közte és az Zrt3. között 2021. októberében létrejött, Helység1 távhőtermelése földgázigényének biztosítására létrejött szerződés becsatolására.

[100] Az elsőfokú bíróság a 19. számú jegyzőkönyv 2. oldalán az anyagi pervezetés körében ugyan arról tájékoztatta az alperest, hogy ő köteles bizonyítani azt az állítását, hogy 2021. október 19. napját megelőzően jött létre a saját partnerével a földgázértékesítésre szóló szerződése, ennek azonban az utóbb előterjesztett másodlagos keresetre és a fentebb írtakra

tekintettel nem volt kihatása az ügy érdemi eldöntésére. A perben ugyanis nem volt vitás, hogy az alperes a saját földgázkereskedőjével kötött szerződést és az sem, hogy a Helységli POD-ok ellátására vonatkozó szerződésmódosítást nem foglalták írásba 2021. október 15. előtt.

[101] A kereset szempontjából nem annak volt jelentősége, hogy az alperes igazolta-e, hogy az Zrt3-vel kötött szerződése alapján el tudta-e látni gázzal a perbeli szolgáltatási helyeket, hanem annak, hogy az elsőfokú ítélet [76] bekezdésében idézett tanúvallomások alapján – különös tekintettel idősebb tanú⁹ tanúvallomására - az volt egyértelműen megállapítható, hogy az Gmbhl¹nál egyáltalán nem jelentkezett fogyasztás a felperesi jogelőddel kötött szerződés alapján. Ez pedig arra utal, hogy gázt nem vett igénybe az alperes 2021. október 15-ét követően az Gmbhl¹től és ugyanígy a vételezés hiányára utal az is, hogy az Gmbhl¹ nem is állította ki számlát az igénybe vett gázzal az alperesnek. Az ítéltábla arra is rámutat, hogy a felperes a másodlagos keresetében maga is azt állította, hogy az alperes a jogszabályi kötelezettsége ellenére nem lépett be a meglevő földgázkereskedelmi szerződésbe. Az a tény, hogy a felperesi jogelőd a gázmotorjai üzemeltetésére az alperestől vásárolt gázt, további – közvetett – bizonyítékként mutat arra, hogy a felperesi jogelőd és a saját földgázkereskedője közötti szerződés alapján nem érkezett gáz a Helységli felhasználási helyekre, így abból az alperes nem vételezhetett.

[102] Ugyanezen tény bizonyítékként helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy a földgázkereskedő nem érvényesített gázdíj iránti igényt az alperessel szemben a kötbérigényét is csak jóval később érvényesítette. Helyesen értékelte az elsőfokú ítélet [77] bekezdésében idézett 2023. szeptember 28-i levelet is, melyben a földgázkereskedő azt sérelmezte, hogy az alperes nem kívánt a megkezdett földgázévre hatályos szerződésbe beállni, azt folytatni.

[103] Mindezekre tekintettel a saját forrás biztosításával kapcsolatos, a fellebbezés 3. oldal 5. bekezdésében kifejtett érvelés súlytalan és nem volt szükséges a hiányolt földgázkereskedelmi szerződés írásba foglalt szövegének beszerzése.

[104] Alaptalan volt a felperes azon hivatkozása is, hogy az alperesnek a felperesi jogelőd és a gázkereskedő közötti szerződésbe a Get.Vhr. 75. § (6) bekezdése értelmében be kellett volna lépnie.

[105] A Kúria az alperes által hivatkozott Pfv.20.021/2018/7. számú, a perbelivel lényegében azonos tényállású ügyben hozott ítéletében már állást foglalt ebben a kérdésben. Eszerint a Get.Vhr. 75. § (6) bekezdésében írt „belépés” nem egy kötelmi jogi fogalom, az sem generális, sem szinguláris jogutódlást nem jelent. A jogszabály szövegéből fakadóan a felhasználási hely tulajdonosának – a felperes értelmezése szerint a konkrét esetben a tényleges üzemeltetési jogot gyakorló alperesnek, mint kvázi tulajdonosnak – választási lehetősége van, hogy a rendszerhasználati, vagy a földgázkereskedelmi szerződésbe lép-e be a korábbi jogosult helyébe.

[106] A keresetlevélhez csatolt szerződések egybevetéséből a Get.Vhr. 75. § (6) bekezdésére a jelen perben a felperes eredménnyel nem hivatkozhat. Egyrészt azért nem, mert a konkrét Helységli felhasználóhelyekre (POD-okra) vonatkozó kapacitáslekötés nem is

állapítható meg a felperesi jogelőd és az Gmbhl között létrejött szerződés alapján, hiszen abban a teljesítés helyeként az országhatárt határozták meg. Másrészt pedig a belépési kötelezettség a szolgáltatás folyamatosságát hivatott biztosítani, de abból automatikusan nem következik, hogy a kötbérfizetési kötelezettség is átháramlana a belépőre.

[107] Ezeken túlmenően a tanúvallomásokból kitűnt, hogy a felperesi jogelőd nem tájékoztatta az alperest sem közte és a gázkereskedő közötti szerződésről, sem a belépés szükségességéről, sőt a korabeli tárgyalások alapján a felek elfogadták azt, hogy az alperes a saját szolgáltatója révén fogja a gázellátást biztosítani. Ezen tényekkel együtt kellett értékelni azt is, hogy a keresetlevél F/4. mellékleteként csatolt közreműködői szolgáltatási szerződés volt szükséges ahhoz, hogy az országhatárról a gáz ténylegesen eljusson a per tárgyát képező POD-okhoz, és a közreműködő szerződéses kötelezettsége volt a 3. pont alapján a szállítóvezetési exit kapacitások lekötése a rendszerüzemeltetőnél. Nem mellékes továbbá az sem, hogy maga az F/4. alatti szerződés is több átadás-átvételi pontról tett említést, a szerződés 8. pontja pedig átadás-átvételi pontonként tette kötelezővé a teljesítménykapacitás vizsgálatát, valamint a nominálást. Ehhez képest pedig az alperes 13. sorszám alatti viszontválaszához A/4. számon csatolt e-mailben a felperesi jogelőd közreműködője, a Kft1 már azt közölte, hogy 2021. október 15. napjától sem belföldi szállítási exit kapacitást nem köt le, sem pedig nominálást nem fog rögzíteni. Mindezekből az következik, hogy a per tárgyát képező szolgáltatási helyeken ténylegesen nem volt lehetőség arra, hogy az alperes 2021. október 15. napján 6 órától az Gmbhl által szolgáltatott gázt vegye igénybe, s az MEKH-val folytatott egyeztetések során is az a megállapodás született, hogy saját gázkereskedője útján biztosítja az alperes a gázellátást ezeken a POD-okon.

[108] Az ítéltábla a fentieknek azért is tulajdonított jelentőséget, mert a kapacitáslekötés és a Get.Vhr. 75. § rendelkezései egy adott szolgáltatási, felhasználási helyhez kötődnek. Ennek kapcsán pedig lényeges, hogy a kereseti kérelem alapjául szolgáló szerződés nem határozott meg úgynevezett POD-ot, hanem az F/3. alatt csatolt szerződés szerint a teljesítés helye az országhatár volt. Ennek ismeretében pedig kétséges, hogy egy adott szolgáltatási helyre (POD) vonatkozó kapacitáslekötés egyáltalán értelmezhető-e az F/3. alatt csatolt szerződés alapján. Jelentősége van továbbá annak is, hogy a felperes által hivatkozott, a keresetlevélhez F/5. szám alatt csatolt, az Zrt.1 és a felperesi jogelőd között létrejött rendszerhasználati szerződés 3. pontja kifejezetten hivatkozik felhasználási helyekre. A 3. és a 8. pontból fakadóan ez a szerződés volt az, ami POD-onként értelmezhetővé tette a lekötött kapacitást.

[109] A felperes másodlagos keresete elbírálásánál, továbbá a Get.Vhr. 75. §-a alkalmazása kapcsán nem volt érdemi jelentősége annak, hogy az alperes az adatcsere szabályzatot betartotta-e vagy sem. Ez utóbbi célja ugyanis a földgázelosztó és a rendszerhasználó közötti, a vonatkozó jogszabályokban, szabályzatokban előírt adatszolgáltatások, adatcserék egységes keretek között történő szabályainak, folyamatainak, technikai feltételeinek meghatározása a Get., valamint a Get. felhatalmazása alapján kiadott további jogszabályok előírásainak figyelembevételével. Maga a szabályzat az adatcsere technikai működésére, működtetésére és használatára vonatkozó szabályokat, eljárásokat és módszereket rögzíti, ezen előírások betartását pedig a MEKH felügyeleti jogkörében eljárva jogosult ellenőrizni.

[110] A felperes a harmadlagos fellebbezésében alaptalanul kérte az alperes javára az rÜkr. 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján megítélt elsőfokú perköltség mérséklését. A rÜkr. 3. § (6) bekezdésében írtaknak megfelelően a bíróság a munkadíj összegét csak indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett képviseleti tevékenységgel, tehát a főszabálytól történő eltéréshez mindig valamilyen konkrét indoknak kell fennállnia. A felperes álláspontja szerint az indok az alperes jogi képviselője részéről „az ismétléseket tartalmazó néhány beadvány benyújtása és a nem túl számos tárgyaláson való részvétel” volt, így az elvégzett munkával nem áll arányban a megállapított munkadíj.

[111] Ugyanakkor az ítéltábla kiemeli, ahhoz, hogy az ellenkérelmét elkészíthesse, egy per alperesének részletesen tanulmányoznia kell a felperes keresetlevelét és annak mellékleteit, valamint a per tárgyához kapcsolódó, a polgári perek csekély hányadában alkalmazandó speciális joganyagot. Az alperesnek a Pp. 183. § (1) bekezdésének és 199. § (2) bekezdésének megfelelően az írásbeli ellenkérelemben valamennyi alaki és anyagi védekezését fel kell tüntetnie, miután a Pp. 203. § (1) bekezdéséből következően főszabály szerint csak ez a perfelvételi irat áll rendelkezésére az érvei előadására, és nem lehet biztos abban, hogy a bíróság további nyilatkozattételre felhívja. A Pp. 203. § (2) bekezdése pedig súlyos jogkövetkezményeket fűz ahhoz, ha a perfelvételi iratban, azaz az ellenkérelemben a fél nem tesz meg valamely nyilatkozatot, a 183. § (5) bekezdése pedig pénzbírsággal fenyegeti, ha valamely nyilatkozatot, amelyet már az írásbeli ellenkérelemben megtehetett volna, csak később tesz meg. Mindebből az következik, hogy az alperes perben elvégzendő eljárási cselekményei közül kiemelkedő szerepe van az írásbeli ellenkérelemnek, hiszen ez az irat, amelyben a felperes keresetlevelének alapos tanulmányozását követően teljes körű eljárási és anyagi jogi nyilatkozatot kell tennie. Az írásbeli ellenkérelem az ügy iratainak részletes tanulmányozását, az alperes rendelkezésre álló saját iratanyagának áttekintését és a felperes jogi érveivel szemben egy átgondoltan felépített jogi érvelés előterjesztését kívánja meg. Az alperes perben végzett legterjedelmesebb és legidőigényesebb munkája tehát az írásbeli ellenkérelemre felkészülés és annak elkészítése volt. A per folyamán ezt követően a bíróság felhívására viszontválaszt nyújtott be, majd a felperes keresetváltoztatására is ellenkérelmet, majd további perfelvételi iratokat terjesztett elő, valamint a perben tartott kilenc tárgyaláson részt vett. Mindezekre figyelemmel — rÜkr. 3. § szabályai és a kétségkívül magas összegű pertárgyérték alapján kiszámolt elsőfokú ügyvédi munkadíj nem volt aránytalan a ténylegesen elvégzett képviseleti tevékenységhez képest.

[112] Mindezek miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét – az indokolás részbeni mellőzésével – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[113] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes által a Pp. 81. §-nak megfelelően felszámított, a rÜkr. 3. § (1) és (5) bekezdés alapján járó 11.805.255,- Ft +ÁFA ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Győr, 2025. november 20.

dr. Szalay Róbert sk.

dr. Kovács Zsolt sk.

dr. Konarik Attila sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

